

Dí así (*):

«Anoauca me console
en esta tan triste sorte;
pois esta noite escribeuse
miña sentenza de morte.

Os qu'estades de min lonxe
acudid'e vind'á ver
o que face un probe gallo
cand'está para morrer.

Xa qu'estou en meu xuicio
testamento quer facer
par'os meus benes deixar
á quen mellor me pracer.

Pero, antes que s'escriban
as cláusulas derradeiras,
quero tamén despedirme
d'as amantes compañeiras.

(*) Non sei quén é o autor d'este testamento. A min ditoumo meu abó, qu'o sabe de memoria, como ll'ó ditaba tamén ôs que s-encargaban de lê-l-o n'a corrida d'o gallo.

Galiñas, miñas amigas,
 con quen sempr'acompañei:
 vind'á ver, vind'e vereis
 o estado á qu'eu cheguei.

Estou tan atribulado
 n'esta vosa despedida,
 qu'o deixarvos n'esta hora
 de certo me cost' a vida.

Un consello quero darvos
 e vos fago ben sesudo:
 que fuxás canto puderdes
 d'estas festas d'o entrudo.

E s-â casa vos chamaren
 ¡pira! ¡pira! vos dixeren,
 alá non vayás, fuxí;
 que pillarvos é o que queren.

Levantavos xa ben cedo
 e â casa non tornés,
 marchade por esos días
 e pr'á coresma virés.

E, si vedes qu'adoesen,
vede tamén com'andades;
porque quizais vos pillaren
cando meno-l-o coidades.

D'aquí á sete semanas,
cando entrar'o mes de Abril,
xa estou eu adiviñando
que morrerés mais de mil.

E aquelas que quedaren
alegres pasad'os días,
librâvos canto puderdes
d'as funcións de tales días.

Fixavos e vede ben
a color da miña crista,
porqu'é a últema ves
que n'ela poñe-l-a vista.

E de min non teñás pena,
ôs mais galos dad'oídos,
qu'ansí facen as mulleres
se lle morren os maridos.

En todo canto dixere
poñé sentido e atento,
qu'a agora vou comenzar
meu pequeno testamento.

Deixo a voce d'a garganta
ôs galos, meus compañeiros,
para cantaren de noite
enriba d'os seus poleiros.

Tamén deixo a miña crista
bermelliña e moito bela
pr'ô gato mais lambiqueiro
que poida ficar con ela.

Deixo as prumas d'o pescozo
de varias cores pintadas
pr'âs meniñas d'esta terra
par'andaren afeitadas.

E deixo as prumas d'o corpo
por seren as mais honestas,
par'as mociñas d'a moda
s-afeitaren po-l-as festas.

E deixo as prumas d'o rabo,
por seren as mais brilantes,
par'as mociñas solteiras
que llas den ôs seus amantes.

E deixo as uñas d'os pes
par'as mulleres viudas
pra que se rañen de noite
cando lle mordan as pulgas.

Tamén deixo as miñas pernas,
por ser de cor amarelas,
pra que dez millóns de cans
tomen unha ataca d'elas.

O bico m'iba esquencendo...
deix'o ô galo mais fraco
pra que cando armare bulla
faga mais outro buraco.

Mais o fígado e a muega
y-a miña bondade enteira
que as coma logo asadas
quen for miña cuciñeira.

O papo, que tod'a vida
ben me sirveu de saleiro,
deix'o pr'ô home honrado
para bulsa d'o diñeiro.

Deixo o miolo d'as tripas
e toda a mais demasia
pr'a muller mais rexubeira
qu'huber n'esta freguesia.

E vos, meus estudiantiños,
xa que ansí o querés,
degollâme ben de presa,
qu'é favor que me facés,

Todo pai que tuver fillas
e dote para lles dar
mándezas par'o convento
ou trate de as casar.

Pois agora por desgraza
xa vemos á cada canto
qu'o pai que tivere fillas
logo ten cabelo branco.

As mozas, cando solteiras,
 son moito traballadoras,
 todas están moi briosas
 e son belas tecedeiras.

Apenas están casadas...
 teñen o narís torcido...
 Sô teñen a lingua pronta
 pra responder ô marido».

Cando o pradicator estaba acabando,
 despois de ler a cláusula derradeira d'o tes-
 tamento, desfacíanll'o púlpito sin qu'o cone-
 cese e viñan abaixo pradicator e púlpito
 causando esto moita risa.

Saile ô medio o rapás mais sabido d'a
 escola, póñenll'un pano por diante d'os ollos
 pra que non vexa, póñen-o debaixo d'o galo,
 soltan adival hastra qu'o galo lle tropeza n'a
 cabeza y-estonces él chégas'un pouco atrás,
 prepara a espada, dí en voce alta uns versos
 e deseguida dalle de canta forza ô galo pra